
Jak nákladné je studium na vysoké škole

Jak nákladné je studium na vysoké škole

19.11.2008, 05:59, pořad: Studio 6

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Řada středoškoláků už nyní přemýšlí, kam si podat přihlášku na vysokou školu. A v této souvislosti není od věci zmínit, že přesto, že je u nás studium na státní vysoké škole bezplatné, nároky na životní náklady vysokoškoláka jsou významné. A tak si řada z nich při škole přivydělává. Skutečný stav finančních toků vysokoškoláka zmapoval profesor Petr Matějů z Institutu pro sociální a ekonomické analýzy, kterého tímto vítám ve studiu. Dobrý den.

Petr MATĚJŮ, Institut pro sociální a ekonomické analýzy

Dobrý den.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

A z řad vysokoškoláků vítám i Lenku Vahalovou. I vás vítám.

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Dobrý den.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Pana Matějů, pojdte mi říct, kolik vysokoškoláků tedy u nás musí při studiu pracovat, a je to proto, aby se udrželi na škole, anebo proto, že hledají praxi do budoucna?

Petr MATĚJŮ, Institut pro sociální a ekonomické analýzy

Je to obojí, ten důvod je samozřejmě ten ekonomický, čistě ekonomický důvod je velmi závažný, protože když si vezmete, že studium na veřejné vysoké škole, kde není zatíženo školným, dělá dneska v průměru pět tisíc, pět tisíc pět set korun měsíčně, a víme, že rodiče dávají ochotně okolo poloviny až šedesáti procent, tak zbývá poměrně dost peněz, dva tisíce, které ten student musí nějak získat. A protože dosud nemá příliš mnoho příležitostí získat například půjčku nebo studijní grant, tak nezbývá nic, než si vydělat. Skutečně studenti v průměru, a to mě překvapilo z těch výzkumů, v tom se shodují, že si vydělávají až sedmnáct set korun měsíčně. Můžeme se ptát, zda je to dobře nebo špatně, samozřejmě když dělá něco, co ho připravuje lépe na tu budoucí profesi, to znamená dělá v tom oboru něco, tak je to spíš dobře, protože se lépe připravuje na to, co ho čeká na trhu práce. Když je to spíš jenom taková ta příležitostná práce, aby si vydělal, tak samozřejmě to zatěžuje hodně studijní čas a myslím si, že pak studenti se dostávají do typické pasti časové, to znamená čím víc vydělávají, tím déle potom studují, musí déle vydělávat, a to určitě není zdravé.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Peníze je zlákájí a možná i přeruší studium. Lenko, vy jste mi řekla, že si přivyděláváte. Děláte to z ekonomických důvodů, anebo právě kvůli praxi?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

I kvůli praxi a samozřejmě i kvůli nějakém přivýdělku, protože ty výdaje jsou hodně vysoký, nebo hlavně v Praze, takže se snažím vydělat i sama.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Částky z vás nechci tahat, ale zkuste mi říct, jaký procento vám přispívají rodiče a jakým procentem si přispíváte vy k tomu celkovému rozpočtu, který musíte nést?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Já myslím, že to je tak padesát na padesát. Jak kdy, některý měsíc třeba se nepovede jako něco vydělat, tak je větší pomoc potom od rodičů.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

A pracujete v oboru nebo si ...?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Snažím se v oboru pracovat, jako žádný brigády takový nějaký v obchodě.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Jsou, pane Matějí, obory, které to neumožňují si přivydělávat při studiu, například že je to studium tak náročné, že prostě není možné najít čas na to, aby si student mohl přivydělávat?

Petr MATĚJŮ, Institut pro sociální a ekonomické analýzy

Já myslím, že to je tak, že ty velmi náročné obory, které jaksí nedávají příliš mnoho času na to, aby si student skutečně přivydělával jenom pro to přivydělávání, ty zase naopak nabízejí zajímavé příležitosti, jak si vlastně vydělávat tím, že se zdokonaluje v tom oboru, to jsou ty náročné technické nebo i ekonomické obory. Tam se zdá, že přece jenom ta symbióza toho studia s tou možností si vydělat existuje. Samozřejmě studenti, kteří studují obory, kde tyto příležitosti nejsou tak běžné, zejména v humanitních oborech, tak tam spíš tedy jsou nuceni k tomu dělat práci, která s tím studiem nesouvisí, a to, jak říkám, zatěžuje zbytečně ten čas, který by měli věnovat studiu.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

A je to tedy v pořádku, že si vysokoškolák může přivydělávat, neznačí to o tom, že u nás je to, ten systém toho vysokoškolského vzdělání tak jednoduchý, že vysokoškolák má i čas na to pracovat?

Petr MATĚJŮ, Institut pro sociální a ekonomické analýzy

Studenti si vydělávají všude na světě, já učím i jinde a vím, že to je prostě běžná věc. A dokonce si myslím skutečně, že je-li to do určité míry, tak je to zdravé, protože si vysokoškolák začíná zvykat na peníze a takový ten management svého vlastního života, to je v pořádku. Druhá věc je, že musí existovat možnost, když už si nemůže vydělat víc, než je ... než mu třeba dovoluje čas, tak musí existovat bankovní produkt nebo stát by měl nabízet studentům rozumné půjčky, to znamená ne typicky hypotékové, ale rozumné půjčky s nízkým úročením, které by jaksí ten život studentský trochu usnadnily. My jsme zemí, kde to zatím není, a pokud vím, teď se chystá produkt Poštovní spořitelny, který by snad studentům mohl trochu ulevit v tom nutném vydělávání.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Lenko, zvažovala jste formu takovéhoho přivýdělku, respektive vylepšení své finanční situace, že byste se obrátila třeba na banku, nebo se bojíte toho, že byste to do budoucna nemohla splácet?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

No, já jsem o tom produktu slyšela, tak jako zdá se mi, že je to dobrá varianta, ale zatím jakoby přímo konkrétně, že bych hned teď do něčeho šla, tak to ne.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Že by to ušetřilo ten čas a mohla jste se více věnovat tomu studiu. Kolik z vašich kolegů studentů si přivydělává při práci? Máte představu? Jsou to všichni, nebo jenom někdo?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Já bych řekla, že téměř všichni.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

A stíháte při škole, jo?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Teď při té vysoké jo.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

To znamená, že jste to při střední nestíhala?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Při vyšší odborné jsem to nestíhala.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Čím to bylo, že jste ještě neuměla manažersky zvládnout ten čas, nebo to bylo náročnější?

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ

Taky a to studium bylo náročnější.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

To jsou zajímavé informace. Já vám oběma děkuji za návštěvu ve studiu, že jste nám osvětlili, jak je to s cash-flow vysokoškolačka, a přeji pěkný den.

Petr MATĚJŮ, Institut pro sociální a ekonomické analýzy

Pěkný den.

Lenka VAHALOVÁ, studentka VŠ